

Hämeenlinnassa 8.11.67

ty:n Naisjaoston 20-v. juhlissa

Hyvät Ystävät

Kuulin Virtasen Hilkalta, että olette naisjaoston tulossa ~~niinkuin~~ täysi-ikäisiksi ja että jos nyt tämä uusi vaalilain muutos, ^{hyväksytään} että äänioikeusikäraja alennetaan 20 vuoteen, niin teidänkin jaostonne olisi äänioikeutettu. ~~Voi hyvän aika,~~ ^{Ei} naiskansanedustaja muuta niin hartaasti toivoisikaan kuin että nämä perusjärjestöt alkaisivat äänetä. Saattaisivat reilusti ja siekailematta julki mielipiteensä yhteiskunnallisista asioista. Jaa että milläs sanoo, kun ei tiedä, mitä pitäis sanoa. Juu siinäpä se onkin meidän naisten yleisin heikkous. Käsitämme kyllä, että pieleen menee, kun työt loppuvat, hinnat nousevat, asuntoja ei valmistu riittävästi ja sosiaalista turvaakin annetaan parhaasta päästä niille, milloin minkin tuen nimessä, jotka eivät valtion tukea oikeastaan ~~niin~~ tarvitsikaan. Mutta jos tosissaan on tarvetta, niin työväenhallituskin esittää 5 markkaa korotusta vuodessa lasta kohden perhelisiin ja 5 % erityislapsilisiin ja saman 5 % rikkaillekin lapsilisiin. Kunnanvaltuutettuja ei saada käsittämään, että lapsille kannattaisi alkaa hammashoito jo kuuden vanhasta tai että ammattikoulupaikkoja pitäisi rakennuttaa paljon nykyistä enemmän tai että vanhuksille kannattaisi rakennuttaa vanhusten vuokrataloja tai jotain muuta tällaista järkevää.- Yhteiskunnassa on aina joku eturyhmä, jonka oikeuksia loukkaa, jos toisille yritetään tehdä oikeudenmukaisuutta ja kun 90 % ihmisistä on jokseenkin välinpitämättömiä, miten ne 10 %, jotka yhteiskunnallisista kysymyksistä

esim. sosialidemokraattista puoluetta vaaleissa äänestäneistä kuuluvat järjestöihimme, näitä asioita käsittelevät, niin ei sovi ihmetellä, että eteenpäinmeno on niin tuskattuvan työlästä.

Kun työttömyys maassamme tuli näin valtaiseksi, mitä se on tullut ei hallituksella ollut muuta keinoa kuin devalvaatio, jolla sen piti luoda tulevien vuosien aikana uusia työpaikkoja. Myöskin valtion maksutasevajausta oli niin suuri, että sitä ei enää muulla toimenpiteellä kuin ankaralla tuontisäännöstelyllä olisi saatu tasapainoon. Itsehän suomalaiset ovat ~~hulluja~~ ^{mielettömiä} ostamaan ulkomaista silloinkin, kun tasaveroista kotimaista olisi saatavissa ja ulkoa on voitu tuottaa mitä hullunkurista ja turhamaisinta tavaraa ja oma keskusjärjestömme OTK on siinä ollut yksi suuri tuoja, ~~kuten osallistuvat nyt myöskin omat E-liikkeemme hintojen korotuksiin.~~

Metsänmyyjät ja muut suuret reaaliomaisuuksien omistajat vaativat kuorossa devalvaatiota saadakseen metsistään korkeamman hinnan, vaikka jo useampina vuosina on todettu raakapuun hinnan meillä olleen korkeamman kuin muualla maailmassa ja sitäkin varten on osa viennistämme tyrehtynyt. Ja kun meillä on ollut kaksi keskenään kilpailevaa ammattijärjestöä, jotka kilpaa ovat esittäneet vaatimuksia kuka 5-päiväisestä viikosta, kuka 40-tunnin työajasta, kuka ~~kaikille maksettavasta perhe-eläkkeestä~~ ^{komun presidentin mistäkin} on selvää, että kustannukset teollisuudessa, jossa vientimarkkinoilla kilpaillaan pennin osillakin, ovat nousseet niin, että moni ala on tullut kannattamattomaksi. Pääomaköyhässä maassa emme ole pystyneet samassa laajuudessa uusimaan tehtaimme koneistoja kuin

rikkaammat naapurimme ja kun perinteellisesti vielä yleensä teemme hyvää työtä, niin sitä ei tule kovin paljon. Kiinalaiset ja japanilaiset, jotka kyhäävät hätä-täätä jos jonkinlaista häkkärää sillä tavalla kasaan, että se hajoaa heti, kun sitä ryhtyy käyttämään, mutta tuotteiden halpuudella he ovat esim. leikkikaluteollisuudessa työntyneet kaikkialle maailmamarrkkinoille. Yksi syy vientimme ~~pienyyden~~ ^{vähäisyyteen} on luonnollisesti se, että vasta nyt vasemmistohallituksen aikana on ryhdytty suuremmassa mitassa kouluuttamaan valtion kustannuksella vientimiehiä eli kaupparatsuja kaikkialle maailmaan. Millä niitä meidän hyviä ^{tuotteita} tuotteitamme on voitokkaan ostaa kun myyjiä ei ole ollut. // Siis uusien työpaikkojen toivotuksille työttömille on ollut se uhraus, jonka työssäkäyvät ovat devalvaation ^{muodossa} tehneet työttömien tovereittensa hyväksi. On selvää, että kauppiaat ja välittäjät tässä tilanteessa ^{hysteroivat} ~~reagoivat~~, sillä millä ostaja pystyy kinaamaan esim. ostaessaan lihanpalaa, ettei sen hinta ole noussut. Kauppias selittää heti, että te ostitte viime kerralla erilaista lihaa ja siksi se oli halvempaa. Minulla on se valitettava käsitys, että ostaja ei paljossakaan pysty valvomaan hintoja, niin että kauppias suostuisi pudottamaan hinnan entiselleen. Ja kuka sellaista kärejöitsemistä jaksaa joka tavarankanssa. Tietenkään ei palkkatyöläisillä ole muuta keinoa kuin vaatia palkkojen korotusta, jolloin inflaatiomylly myörii kuten ennenkin. On selvää, että palkkatyöväki vaatii palkkoihinsa indeksin mukaisen korotuksen, kun esim. maataloustulolaissa on se määräys, että maataloutta hyvitetään indeksin nousulla. Verolait ovat sellaiset, että palkkannauttijat maksavat parhaissa maanviljelyspitäjissä

Ennen neuvoteltiin. Uusia kasvillisia ja uusia maatalouden osia
valtion tukea. Sitä en olla käsitä, miksi myös

Se, että harhailemme omassakin eduskuntaryhmässämme mielestäni niin suuressa toiveitten metsikössä joh-
tuu siitä, että ryhmässämme on ~~niin~~ paljon teoret-
tisesti lahjakkaita ihmisiä, joilta puuttuu ^{riittävä} käytän-
^{nohjemus} ~~tottumus~~ ^{todellisuuteen perustuva} ja taloudellisuuden taju. Kuinka kor-
keaksi luulette verojen lopulta nousevan, kun poistam-
me kaikilta varakkailtakin oppikoululaisilta lukukau-
simaksut, ostamme varakkaillekin verovaroilla oppi-
kirjat ja ruuan, kun voisimme niin helposti taata
kaikille varattomille oikeuden koulunkäyntiin lisää-
mällä vain heille tukitoimenpiteitä. En ymmärrä, mik-
si emme saa mitään järjestystä siihen, että voisimme
tukea vain varattomia, vaan että jos me jotain edis-
tystä valtion toimesta yritämme, niin se ei lähde
käyntiin, ennenkuin kaikki saavat ^{saman} sen edun, jota vain
varattomat ^{yhteiskunnan varoilla} tarvitsisivat. Kunnissa hoidetaan asiat
paljon järkevämmiin. Ei siellä esim. vaadita, että
varakkaittenkin on tuotava lapsensa lasten päiväko-
teihin, etteivät köyhät saisi kehityshäiriöitä, kun
vain etupäässä niiden lapsia varten rakennetaan laste-
päiväkoteja. Tai ei varakasta vanhusta, joka muuten-
kin hyvin tulee toimeen välttämättä vaadita muutta-
^{yhdessä vanhaishotelliin tai} maan ^{vanhusten} vuokrataloon tai ei kunnissa välttä-
mättä edes nuorisojärjestöille tuputeta kaikkia niide
tarverahoja kunnalta, vaan nimenomaan edellytetään
järjestöiltäkin omatoimisuutta.

No te kysytte, että miksi ne kaikki asiat sitten
niin ihmeellisesti pitää käsitellä. Se johtuu ^{asittain} siitä,
että perusjärjestöissä ^{johtaan} ei syvennytä kulloinkin esillä
oleviin kysymyksiin ^{riittävästi} perusteellisesti, ei suorituteta
^{valvalla}

riittävästi taloudellisia laskelmia- eikä suunnitel-
la valtakunnallisella tasolla niinkuin pitäisi.

Nyt vasta on saatu lisää miehiä valtakunnan suunnit-
telutoimistoonkin ja nyt vasta aletaan perustella
seutukaävaliittoja ja laatia alueellisia sairaala-
suunnitelmia, joissa nivelletään järkevästi paikal-
lis- ja kroonikkojen sairaalat, alue- ja keskussairaa-
lat toisiinsa. Tähän saakka on kaikki rakennettu sat-
tumanvaraisesti niinkuin ne 1000 tyhjilleen jäävää
kansakoulua selvimmeinkin mikään muu todistavat.
Koulusuunnitelmat pitäisi myöskin olla koko valta-
kunnallisia ja senjälkeen alueellisia ja vasta sen
jälkeen yhtä kaupunkia tai kuntaa käsittäviä, jos
joskus todella aijotaan päästä siihen, että nuorille
opetetaan myöskin joku ammatti sen korkean yleispoh-
jan päälle, jonka puolesta ryhmämmeikin nyt kiivailee

Kaikki tällaiset asiat sivuavat erittäin läheii-
sesti perhettä ja äitejä, mutteivat äidit niihin
paljonkaan ehdi syventyä.- Yleisesti puhutaan, että
tulevaisuudessa ei enää puhuta erikseen miehen- ja
naisenrooleista, vaan tulevasuuden yhteiskunnassa
kumpikin saa samanlaisen koulutuksen ja kasvatuksen
ja kumpikin aviopuoliso hoitaa sitten avioliitossa
puolen päivää huushollia ja lapsia ja toisen puolen
päivää varsinaista leipätyötään. Toivon tällaista
aikaa, sillä vasta sitten huushollityö nousisi ar-
voonsa, kun miehet aina odottaisivat kuin kuuta nou-
semaan varsinaiseen ansiotyöhönsä vuoroa. En usko,
että täl-lainen ihannejärjestelmäkään kauan säilyisi
mutta sen jälkeen miehet ehkä vähän nykyistä parem-

arvostaisivat naisia ja järjestelisivät ^{totuutta} ~~jotenkin~~ ^{toiveita} ~~vähän~~ nykyistä paremmin naistenkin ~~kotityövuoroja~~. Silloin voisi äiti saada sovinnolla vapaailltoja kehittääkseen itseään omissa järjestöissään. Pidän aivan luonnollisena, että naiset harjoittelevat juuri omissa kokouksissaan julkista esiintymistä. Ei ole mikään helppo tehtävä tuoda julki oma mieli-
piteensä jossakin kokouksessa eikä siinä pidä säi-
kähtää, vaikka ensimmäisillä kerroilla ei suusta tulisi kuin änkytystä. Sellaista se on jokaisen, myös miesten ensi esiintyminen. Totuus on kyllä se, että miesten heikosti kyhättyjä puheenvuoroja kyllä ymmärretään, mutta naisesta sanotaan heti, että mitä se ~~muikakin~~ ^{schvasta} siellä änkyttää, kun ei osaa edes esittää asiaansa. Miesten sorto naisia vastaan on ~~aivan~~ ^{ihan} häikäilemätöntä ihan eduskuntaryhmään saakka, joten ei sitä pidä ~~peitellä~~ ^{kyä}. ~~Sillä eivät~~ ^{Totuus on kuitenkin ettei} miehet kuitenkaan missään asiassa aja samalla läm-
möllä ja innostuksella naisia ja koteja läheisesti koskevia asioita kuin naiset. Kyllä ne innokkaasti ajavat moottoriratoja, uimahalleja, hyppuroneja ja urheilukenttiä, joita miehet pääasiassa leikkiessä käyttävät, mutta miten kiven alla onkaan rahat lasten seimiin, päiväkotiin äidinpalkkaan, vanhus-
ten asumistukeen, perhelisiin, erityislapsilisiin opintoavustuksiin, kouluhammashoittoon tai ~~maihin~~ ^{kotien neuvontaan} kotitalouslautkuntiin, miesten mielestä vähemmän tärkeisiin asioihin. Ei niissä olisi päästy vielä siihen, ^{siis} missä nyt ollaan, elleivät sosialidemok-
raattiset naiset olisi mekkin verissäpäin

taistelleen näiden asioiden puolesta. Viimeisten vaalitul~~ast~~ojen perusteella tilanne maamme järjestyneitten sosialidemokraattisten naisten luvuissa on se, että yhtä jäsenenä olevaa naista kohti oli vaaleissa 19 salasosialistista naista, jotka äänestivät puoluettamme. Tosin heistä vain pieni murto-osa uskoi, että juuri naiset osaisivat tai pystyisivät miehiä paremmin ajamaan naisia koskevia asioita, koska useimmat sos. dem. naisistakin aina tähän saakka ovat äänestäneet oman puolueen miehiä. Teillä~~hän~~ on m.m. kaupunginvaltuustossa tilanne tällä ~~hetkellä~~ aika kehno ollaksenne Suomen keskilattialla, niinkuin Kurjensaari Hämettä mairittelee. Edessänne on vuoden päästä kunnallisvaalit. Te täytätte silloin 21. ja saan^{myöskin} suoraan, ^{Eikohan teidän silloin} että ~~teidän~~ pitäisi eri puolilta kaupunkianne panna vain 1 nainen kultakin kulmakunnalta valtuustoehdokkaaksi, mutta keskittää sitten hänelle äänenne! Pienessä Janakkalassa saatiin ~~sentään~~ viime kerralla valtuustoon 5 sosialidemokraattista naista, mutta ~~me~~ yritimme kylmästi myöskin ^{kertoa naisille} senoa, että kumman uskotte paremmin ajavan perheitten asioita ~~meidän~~ naisten, vaiko noiden miesten.

Presidentin vaalista en puhu mitään. Siinä saatte ~~minun~~ puolestani menetellä niinkuin omatuntonne käskää. Minä vain ^{Sain} tarpeeksi ~~siloin~~ Honka-operaatiossa, jonka vuoksi en katsonut velvollisuudekseni uhraantua toista kertaa porvarillisen vaaliliiton hyväksi.

Mutta jos sosialidemokraattiset naiset eivät anna omalle piirilehdelleen suurempaa arvoa tai sellaista arvoa, että se edes tilattaisiin kotiin, niin mistä

saatte selville, mitä teidän valitsemanne edustajat ovat esim. kaupungivaltuustossa sanoneet. Ei heidän puheitaan ainakaan myönteisessä hengessä selvitetä Hämeen Sanomissa, mikä valitettavasti on vielä monen sosialidemokraattisenkin perheen ainoa lehti. Oikein ~~valitse~~ ihmettelen, että miten ne ~~sentään~~ ^{ihmisten} osaavat äänestää sosialidemokraatteja kun yksinomaan porvarillisia lehtiä lukevat, mutta varmaankin meillä ~~sentään~~ ^{niinkin paljon} jonkun verran puhutaan näistä asioista työmailla, niin että sellainenkin kuule, joka ei ~~lehtiä lue~~ ^{oma}.

Nyt meidän puoluetta ~~arvostellaan~~ ^{porvarillisten puolesta} niin ankarasti kun emme 1½ vuodessa ole pystyneet rakentamaan kaikille työpaikkoja, mutta kun juuri tämän hallituksen pitää vielä kahtena vuotena maksaa 17 vanhaamiljaardia porvarillisten hallitusten kansalaisilta ottamia pakkolainojakin, niin emmehän voi silmänkääntötempuin saada valtion retuperäistä taloutta tasapainoon.

Se on samanlaista haukkumista kuin pohjois-Suomen edustajien, jotka vaativat, että Paasion olisi näin vähässä ajassa ollut keksittävä pohjoiseen tuottavia teollisuuslaitoksia, vaikka kepulaiset itse olivat hallinneet kymmenkunta vuotta ja todenneet, ettei siellä mikään teollisuus kannata. Kepulaisten painostus hallituksessa on vielä tälläkin hetkellä niin voimakas, että emme tahdo saata mitään uudistuksia aikaan, vaikka ryhmä kuinka evästää ⁱⁿ neuvottelijoita. Kepulaisten edessä meidän on tähän saakka pitänyt ^{uuden} ~~asia~~ taipua. Ne kun ovat tottuneet niin pitkään yksin määräämään. Ei tällaisen retuperäisen ja köyhän maan taloussasioita kukaan saa yhtä-äkkiä kuntoon, kun kaikki ovat vaan vaatimassa valtiolta kaikkea.

Sosialidemokraateilla on kuitenkin ainoa järkevä kokonaisuohjelma, jonka puitteissa vastaisuudessa päästäisiin paremmille vesille. Riippuu vain äänestäjimmme pitkäjännittyneisyydestä, jaksavatko he odottaa hallituksen Koiviston uuden auringon nousua, sillä ei Koivistokaan ole mikään poppamies, joka polkaisemalla saisi teollisuuden vauhdin kasvamaan lisääntyään. Hänelle, koko hallitukselle ja eduskuntaryhmälle erikoisesti merkitsee maakuntien oman väen luottamus ja tuki. Sitä tulisi näkyvämmiin esittä, mutta aina samalla tuoda liian varjoja vastivien uskeidustusten hoidolla pannalla edustavat. Me olemme myös madraajia emme huueta enää aina vain Joku sanoi minulle, että teidän hallituksenne päästää rikolliset irti, devalvoi markan, nostaa hinnat, jäädyttää palkat, pysäyttää tehtaast ja kun vielä hullut päästäisitte vapaiksi ja antaisitte lasten äänestää niin työhön olisi täydellinen kaaos. Nyt teki Arvo Salo viisi esityksen ostasta hullujenkin vapauttamisesta, joten ei tuo ennustaja tainnut paljon vikaan erehtyä. Tämä on ollut vähän sellaista protesithallitsemista, että pyritään tekemään kaikkea sellaista, mitä ei ole ennen tehty, sattu tehdä mutta eihän sitä kaikkea jäsenistön tarvitsisi niin kiltisti niellä, sillä puhuakseni totta, kyllä minäkin hämmästyin, kun Simonen esitti osan rikollisista laskettavaksi vapaaksi juhluvuotemme kunniaksi, muttei silti poliisien määrärahoja paljonkaan lisätty, joten rehelliset kansalaiset saavat vielä uhraantua ylimääräisten lukkojen ostoon. Olen sitä mieltä, että kentän sossujen terveperästä nyt kepeämmin kun harkaan ennen